

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vihreän siirtymän rahoituksen työryhmä

Työryhmän johtopäätökset ja suositukset

Kestävän rahoituksen pyöreä pöytä

15.3.2023

Tavoitteena vihreä siirtymän kokonaisvaltainen edistäminen

- Tavoitteena ilmaston, luonnon, talouden ja ihmisen kannalta kestävä **vihreä siirtymä**, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen vaan nojaa vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja huomioi oikeudenmukaisuuden.
- **Hiili- ja ympäristökädenjälkeä** edistävät ratkaisut. **Kiertotalous** avainasemassa ilmastotavoitteiden, luontokadon ehkäisemisen sekä materiaali riippuvuuksien vähentämisen kannalta. Toimintaympäristön muutokset ovat johtaneet energiainvestointien priorisointitarpeeseen.
- **Kilpailukykyinen talous** ja **kestävä julkinen talous** parantavat edellytyksiä vihreän siirtymän onnistumiselle.
- Työryhmä asetettiin 18.1.2022 muodostamaan **kokonaisnäkemys** vihreään siirtymään hyödynnettävistä rahoitusmahdollisuuksista, kartoittamaan investointitarpeita ja pullonkauloja, laatimaan ehdotuksia kannustimista ja välineistä, joita tarvitaan rahoituksen kanavoimiseksi vihreään siirtymään.

Työryhmän kokoonpano

- Työryhmän puheenjohtajana toimii VM:n vskp. Juha Majanen ja varapuheenjohtajina YM:n kp. Juhani Damski sekä TEM:n osp. Ilona Lundström.
- Työryhmän jäsenet ovat Suomen Pankista, Elinkeinoelämän keskusliitosta, Sitrasta, Climate Leadership Coalition CLC:stä, Finanssiala ry:stä, Kuntarahoituksesta, Euroopan investointipankista, Ilmastorahastosta, Pääomasijoittajat ry:stä, Valtion eläkerahastosta, Kuntaliitosta, Helsingin kaupungilta, Suomen Yrittäjät ry:stä, Hankenista, Helsingin yliopistosta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:stä, ympäristöministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä ja valtiovarainministeriöstä.
- Sihteeristö VM, TEM ja YM.

Pääviestit – vihreä siirtymä Suomessa

- **Siirtymä merkitsee järjestelmätason muutosta** läpi koko yhteiskunnan ja talouden rakenteiden.
- Muutos sisältää merkittäviä **mahdollisuuksia**, joihin voidaan vaikuttaa pitkäjänteisellä politiikalla ja luomalla Suomeen ennustettava investointiympäristö.
- Suuntaa-antavat arviot ilmastotavoitteisiin liittyvistä **investointitarpeista** vaihtelevat 100–240 mrd. euron välillä vuoteen 2050 mennessä. Huom. ei sisällä arvioita luontokadon torjumisen edellyttämistä investoinneista.
- Vihreän siirtymän edellyttämät investoinnit on rahoitettava pääosin **yksityisistä lähteistä**.
- **Rahoitusjärjestelmän kehittäminen** siten, että kestävyysnäkökohdat kytetään entistä vahvemmin rahoituspäätöksiin, -palveluihin ja riskienhallintaan, on välttämätöntä markkinan toiminnan kannalta ja vihreän siirtymän investointien rahoittamiseksi. Vihreät rahoitusmahdollisuudet paranevat rahoitusmarkkinoiden ja kestäväen rahoituksen sääntelyn kehittyessä – murroksessa on varmistettava ennakoitava lainsäädäntökehys ja vakaus.
- **Julkisen vallan ensisijainen tehtävä on luoda puitteet ja kannusteet** sekä edistää yksityisten investointien ohjautumista kustannustehokkain ja johdonmukaisin keinoin. Julkisten rahoittajien välineisiin ja niiden ohjaukseen on sisällytettävä johdonmukaisesti vihreä siirtymän tavoitteet.
- **Kansainvälisen yhteistyön** merkitys korostuu kehittämistyössä, ilmatoraohoitusratkaisuissa ja sääntelyssä parhaiden käytänteiden kehittämisessä sekä oppimisen ja tutkimuksen alueilla.
- Siirtymän **hallinta ja toteutus** edellyttävät seurantaa, mittareita ja toimivaa yhteistyötä.

Tunnistettuja haasteita ja kehittämistarpeita

Vihreän siirtymän investointeja tukeva toimintaympäristö

- Siirtymä edellyttää järjestelmämuutosta ja mittavia investointeja pitkäjänteinen näkymä valtiolta edistäisi investointivarmuutta
- Ohjauskeinot ja toimenpiteiden johdonmukaisuus
- Julkisen talouden kestävyysvarmistaminen

Globaalien vihreän siirtymän markkinamahdollisuuksien hyödyntäminen

- Riittävät panostukset vihreän siirtymän ja kiertotalouden TKI-toimintaan
- Yksityisen ja julkisen rahoituksen keskinäinen täydentävyys, erityisesti uusien todennettujen ratkaisujen tuomisessa markkinoille

Kestävyysnäkökohtien huomiointi rahoituspäätöksissä ja julkiset rahoittajien rooli

- Uuden teknologian hankkeiden riskisyys
- Määritelmien, datan ja tiedonpuute lisäävät viherpesun riskiä ja epävarmuutta
- Transaktiokustannusten hallinta pienemmissä vihreän siirtymän hankkeissa
- Johdonmukaisuuden tarve julkisiin rahoitusvälineisiin ja ohjaukseen, kaikilla rooli horisontaalisten vihreän siirtymän tavoitteiden edistämässä
- Tiedonvaihto ja yhteistyö toimijoiden kesken
- EU-rahoituksen hyödyntämisessä osaamisen ja yhteistyön vahvistamisen tarve

Päätöksentekoa tukeva tietopohja ja osaaminen

- Talouspolitiikan yhteensovitus ilmasto- ja luontoriskien pitkän aikajänteen kanssa
- Kokonaiskuvan muodostaminen investointitarpeista suhteessa velvoitteisiin
- Osaamisvajeet rahoitusalueilla, yrityksissä ja laajemmin työmarkkinoilla
- Puutteet vihreää siirtymää koskevassa tietopohjassa ja tutkimuksessa erityisesti talouden ja rahoituksen alueilla

Suosituksset

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tavoite 1: Vihreän siirtymän investointeja toteutuu Suomessa tahdilla, joka mahdollistaa hiilineutraalisuus- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen

Suositusalueita tavoitteen saavuttamiseksi:

- Lisätään investointivarmuutta säädösympäristön ennustettavuudella ja pitkäaikaisilla sitoumuksilla kestävien ratkaisujen edistämiseen.
- Vihreän siirtymän edistäminen asetetaan tavoitteeksi julkisessa rahoituksessa, tuissa, investoinneissa ja hankinnoissa.
- Tuetaan kiertotalouden valtavirtaistumista kestäväen talouden osana ja edistetään investointeja kiertotalouden ratkaisuihin.

Tavoite 2: Suomi on edelläkävijä kestävien ratkaisujen skaalaamisessa globaaleiksi hyödyiksi

Suositusalueita tavoitteen saavuttamiseksi:

- Kestävien ratkaisujen kehittämiseen ja niiden vientimahdollisuuksien hyödyntämiseen panostetaan systemaattisesti.
- Suomi tekee aktiivista kansainvälistä yhteistyötä vihreän siirtymän rahoituksen hyvien käytäntöjen kehittämisessä ja vaikuttamisessa.

Tavoite 3: Toimiva ja vakaa rahoitusjärjestelmä mahdollistaa vihreän siirtymän investointien rahoittamisen

- Edistetään kestävyysnäkökulmien huomioimista rahoitusmarkkinoilla luottamusta ja vakautta vahvistavin keinoin kotimaassa, kansainvälisesti ja erityisesti EU-tasolla.
- Luodaan jatkuvat käytännöt tiedonvaihdolle ja yhteistyölle liittyen kestäväan rahoitukseen.
- Kehitetään julkisomisteisten rahoituslaitosten ohjausta ja yhteistyötä tukemaan aiempaa johdonmukaisemmin vihreän siirtymän tavoitteita.
- Hyödynnetään EU-rahoitusta ja yksityisen rahoituksen vivuttamisen malleja laaja-alaisemmin vihreän siirtymän hankkeiden toteutuksessa.

Tavoite 4: Vihreän siirtymän kriittiset tekijät on tunnistettu ja toimijoilla on yhteinen tilannekuva

Suositusalueita tavoitteen saavuttamiseksi:

- Vihreä siirtymän kytkentää talouspoliittiseen valmisteluun ja päätöksentekoon vahvistetaan ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain.
- Vahvistetaan tietopohjaa vihreän siirtymän talouspoliittista päätöksentekoa varten sekä hyödynnetään ja lisätään taloustieteellistä tutkimusta.
- Vahvistetaan vihreää siirtymää koskevaa osaamista kokonaisvaltaisesti.

Näkymiä toteutuksesta

- Miten varmistetaan konkretia ja toteutus?
- Luodaan tehokkaat tavat horisontaaliselle yhteistyölle suositusten toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.
- Seuranta ja indikaattorit vihreän siirtymän toteutuksen seurannalle.
- Tilastotiedon saatavuus Suomessa ja kansainvälisesti sekä tilastojärjestelmien kyky kerätä ja tuottaa ko. dataa.
- Määritellään vastuunjako suositusten käytännön toteuttamisesta ottaen huomioon myös käynnissä olevat selvitystyöt.
- Kansainvälinen vaikuttaminen ja käytännöt
- Hallitusohjelma 2023-2027 ja jatkuvuus

Kiitos!

Lisätietoja:
pekka.moren@gov.fi
eeva.alho@gov.fi
antti.valle@gov.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET